

QUÆSTIO MEDICA

SORTE PROPOSITA A CLARISSIMIS PROFESSORIBUS REGIIS

FACULTATIS MEDICÆ IN ACADEMIA CADOMENSI

AD CATHEDRÆ VACANTIS DISPUTATIONEM.

48

AN MELANCHOLIA MUSICA?

I.
PROH miseram hominis sortem, qui vix in lucem editus est, ut miserum evadat morborum quorumlibet ludibrium; sua sunt pueris vitia, sui peculiare juvenibus morbi, sua senibus incommoda; adeo verum est, hominem totum à naturæ morbum, vixque è millibus unum ab illius favitâ immunem esse. Sanitas omni pretio major, blandissimum vitæ condimentum, felicitatis humanæ culmen, quantâ cum curâ & studio, quandò viget, conservanda est? Quænammodum enim eadem præsentem pretiosius nihil, sic dejectâ & absente quid tristius? Longius ab eâ recedit qui mente laborat, quàm qui agrotat corpore. Omnibus hominibus eadem animæ perfectio: ingenii varietas ab organorum conformatione & humorum dispositione pendet, sicut & morborum diversitas: tenuis humor ut plurimùm parit acutos, crassus verò diuturnos & contumaces.

II.
DIUTURNOS inter, Melancholia quam delirium sine febre cum timore & mœstitiâ conjunctum dicimus, primas faciliè tenet. Quanquam febrem melancholice velimus extraneam, huic potest tamen supervenire continua vel intermittens, sed minùs melancholice essentialis. Pro variâ melancholice humoris dispositione varia exurgit in melancholicis delirii varietas, undè alii se Principes, Reges, alii se canes, feles, lupos, gallos, esse arbitrantur, horumque animalium voces imitantur; alii se mortuos esse, nec edendum aut bibendum imaginantur, alii mingere non audent, ne inde, ut autumant, oriatur diluvium; animi pathematis occasionem præbet humorum indoles & natura: gaudium à laudabili sanguine & mediocriter subtili exoritur, qui dum blando ejus motu cerebrum placidè commoveret, gratam animæ cogitationem impetitur: furor, ira, audacia, rapidissimum sequuntur bilis motum: mœstus & tristis est qui non posse se putat imminens arcere malum, aut optatum bonum consequi desperat, propter imbecillitatem virium, mortis inertiam, membrorum segnitiam; undè hæc, nisi ab humore melancholico spiritus obtundente?

III.
SPIRITUS animales naturâ suâ puri, tenues ac vegeti esse debent ad actiones cerebri alacriter exercendas, & lætitiæ menti inducendam; si ab eâ deiciantur constitutione quodammodo opaci evadunt ac tenebricosi, mœstitiam proinde inducunt ac timorem: causam igitur melancholice reponimus in sanguine crasso, adusto, sæculento, torpido & concretioni proximo, qui spiritus inficit & veluti obnubilat; undè cum humor melancholicus frigidâ, sicquæ morbus, ad figendum densandofque spiritus potissimum conducit, quæ quidem spiritum densatio merorem & tristitiam importat; si enim tenuis sit humor & calidus, qualis est atra bilis, à quâ mania producitur, furorem præcipue, quibus sanguis in illius vasis contentus exultat & torrefactus est, ac proinde in humorem melancholicum conversus, somni breves & interrupti, insomnia turbulenta, aurium tinnitus.

IV.
A TOTO corpore proficisci melancholiam significant & arguunt habitus totius corporis melancholicus, vel naturalis, qui ex colore nigro, hirsutie, macilentia, aliisque dignoscitur; vel ascititius ex curis, laboribus, vigiliis, victu crasso & similibus contractus; ab hypochondriis affectum manare testantur æstus in præcordiis sine siti, torpidus acidus, flatus per superiora vel inferiora frequenter emissi, ventris rugitus, anxietas, nausea, appetitus interdum infatigabilis, cordis palpitatio, tumor aliquando & hypochondriorum tenentia: diuturnus est iste morbus & contumacissimus, si semel altas in corpore egerit radices. Humor enim melancholicus, præcipue qui per adustionem genitus est, & ad atræ bilis naturam accedit, vim remedium eludit, mitiora contemnit, & à fortioribus effertur; undè humor melancholicus Medicorum crux, flagellum & opprobrium nominari consuevit: recens tamen melancholia & à causis procathartidis orta curationem admittit: cum Musica per repetitas aëris percussiones ac veluti vibrationes cuti, nervis, spiritibus & sanguini communicatas humorum fluiditatem restituat, dissolvat liquores, quid melancholice magis congruat? Non modò in affectibus melancholicis, verùm etiam in gravioribus morbis ad musicam confugiunt Hispani.

V.
PUGNANTES accendit tuba, & legionibus in acie dimicantibus mortis metus classico pellitur; sæpè concitatos sedat animos, cum nihil humanitati sit magis proprium quàm dulcibus modis teneri, contrariis affici; hinc mollis responsio iram frangit, sermo durus furorem concitat; ipsa quin etiam bruta musicis capiuntur concentibus; quid quod ipsos serpentes & volucres musica provocat ad suæ modulationis auditum; cetera ingentissima mollis piscem, cum lateta fistularum tubarumque concentus allicit, quod modulationis sono prehensum à piscatoribus transfigitur; sed quid multa?

Nemo adeò ferus est, qui non mitescere possit.

Si modus harmoniæ patientem commodet aurem.

Ad molestiam itineris levandam sæpiùs canit viator, captivus carceris tedium musicâ lenit. Symphoniâ modulari nauta, quod fortius depellat maris irati ac ventorum procellas.

Centum luminibus cinctum caput Argus habebat,

quæ unius fistulæ sonitu sopita sunt. In agris Tarenti antiquissimæ civitatis Apuliæ, Phalangii seu aranci genus, inde Tarantula, dictum quoddam: semel hominem adortum est, illic in istâ parte oritur dolor, tumor, pruritus, frigiditas in toto corpore, tremor, convulsio; suboriuntur inde vertigines, somnus, deliria, sudores frigidi & mille alia; auditus lyricis instrumentis istâ à plangoribus cessant & in medium tripudiarum incipiunt, tandiùque rem persequuntur ac insensibiles cutis meatus, partim per sudorem exeat: undè in totâ Apuliâ æstatis tempore tibicines vagantur, qui à Tarantulâ demorsus præsto sint, & stipendio conducti mutantur alternatim, ut absque ullâ sonitus intermissione tandiù tripudiant ægri, quò usque penitus curati conquiescant, è quibus merito concludimus.

Ergo Melancholia Musica?

Has Theses proponēbat JOANNES FRANCISCUS HALLEY, Cadomæus, Doctor Medicus Aggregatus, idemque Vacantis Cathedræ Candidatus, in publicis Medicorum Scholis, die Lune quartâ Junii, A. R. S. H. M. DCCXXXI. ab horâ primâ ad vesperam.

CADOMI, Apud ANTONIUM CAVELIER, solum Regis & Universitatis Typographum.